

Eduskunnalle tiedottaminen / Neuvostoraportti / EU:n epävirallinen ulkoministerikokous (Gymnich) Limassolissa 27.-28.5.2026

EU:n epävirallinen ulkoministerikokous 27.-28.5.2026 Limassolissa

EU:n epävirallinen ulkoministerikokous (Gymnich) järjestettiin Limassolissa Kyproksella 27.-28.5.2026. Kokouksessa keskusteltiin Lähi-idän kriisin geopoliittisista vaikutuksista sekä Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainassa. Suomea kokouksessa edusti ulkoministeri Valtonen.

Keskusteluun Lähi-idän kriisin geopoliittisista vaikutuksista osallistuivat myös Intian ja Saudi-Arabian ulkoministerit. Keskustelussa pureuduttiin kriisiin aiheuttamiin haasteisiin sekä yhteisten ratkaisujen hakemiseen, erityisesti koskien energiaturvallisuutta ja kuljetusreittien sujuvuutta.

Venäjän hyökkäyssodan osalta keskusteltiin erityisesti EU:n ydinintresseistä Venäjään liittyen ja sen mukaisista yhteisistä viesteistä.

EU:n epävirallinen ulkoministerikokous (Gymnich) järjestettiin Limassolissa Kyproksella 27.-28.5.2026. Kokouksessa keskusteltiin Lähi-idän kriisin geopoliittisista vaikutuksista sekä Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainassa. Kokouksessa oli tarkoitus keskustella myös valmistelussa olevasta Euroopan turvallisuusstrategiasta, mutta keskustelua ei käyty aikataulusyistä. Suomea kokouksessa edusti ulkoministeri Elina Valtonen.

Lähi-idän kriisin geopoliittiset vaikutukset

Käytiin pitkä keskustelu Lähi-idän kriisin geopoliittisista vaikutuksista yhdessä Intian ulkoministeri Jainshankarin ja Saudi-Arabian ulkoministeri prinssi Faisalin kanssa. EU:n kahdenvälisen yhteistyön Intian ja Saudi-Arabian kanssa todettiin syvenevän. Iranin osalta todettiin Hormuzinsalmella jatkuva vaikea tilanne. Keskustelussa korostettiin diplomaattisten neuvotteluiden tärkeyttä ja pidettiin tärkeänä, että syvempiä neuvotteluja ml. ydinasekysymyksestä ja muista alueellista turvallisuutta koskevista kysymyksistä jatketaan minkä tahansa Yhdysvaltojen ja Iranin välillä solmitun ensivaiheen sopimuksen jälkeen. EU on valmis tarjoamaan teknistä osaamista ml. ydinase neuvotteluihin liittyen. Keskustelussa korostettiin tarvetta vahvistaa energiaturvallisuutta sekä hajauttaa kuljetusreittejä. Tässä yhteydessä todettiin yhteinen kiinnostus Eurooppaa Persianlahden kautta Intiaan yhdistävän liikennekäytävähankkeen (IMEC, India-Middle East Economic Corridor) edistämiseen. Samalla keskusteltiin ratkaisujen hakemisesta Gazan ja Länsirannan heikkeneviin tilanteisiin sekä kehityksestä Syyriassa ja Libanonissa. EU, Intia ja Saudi-Arabia ovat samanmielisiä vapaan merenkulun turvaamisen, Hormuzinsalmen avaamisen ja Iranin sodan diplomaattisen ratkaisun löytämisen tärkeydestä. EU toi keskustelussa esiin EU:n Aspides-operaation, jonka avulla voitaisiin kontribuoida myös Hormuzinsalmen tilanteeseen olosuhteiden rauhoituttua.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa

Keskustelussa pureuduttiin erityisesti EU:n omiin turvallisuusintresseihin suhteessa Venäjään osana pyrkimyksiä pysyvän rauhan edistämiseksi. Korkea edustaja Kallas viittasi helmikuussa jäsenmaille jakamaansa keskustelupaperiin asiasta. Keskustelussa todettiin, että sodan dynamiikka on muuttumassa Ukrainan hyväksi. Samalla oltiin yhtä mieltä siitä, ettei Venäjä ole aidosti kiinnostunut rauhasta kuten sen viimeaikaiset iskut osoittavat. Ministerit keskustelivat mm. siitä, mitkä ovat EU:n punaiset linjat ja vaateet Venäjää kohtaan, miten EU voi lisätä painetta Venäjää kohtaan sekä lisäpakottein että Venäjän globaaleja vaikuttamisyrityksiä padoten. Keskustelussa korostui EU:n yhtenäisyys Euroopan omien intressien puolustamisessa, Ukrainan tukemisessa ja Venäjää kohtaan lisättävän paineen osalta. Samalla painotettiin, ettei EU tule koskaan olemaan neutraali välittäjä, sillä se seisoo vahvasti Ukrainan tukena puolustaessaan omia turvallisuusintressejään.

Suomen puheenvuorossa korostettiin, ettei EU ole neutraali osapuoli vaan sen roolina olisi neuvotteluissa edistää sekä Ukrainan että Euroopan omaa turvallisuutta. Aika ei ole kypsä Venäjän kontaktointiin. Sen sijaan tulee jatkaa paineen lisäämistä Venäjää kohtaan.

Suomen edustajat
Ulkoministeri Elina Valtonen ja virkahenkilövaltuuskunta